

<p style="text-align: center;">С. М. Шкарлет «Побудова моделей структурного типу з метою ідентифікації вимірів інформаційного потенціалу», 2015</p>	<p style="text-align: center;">Л. С. Ладонько «Побудова моделей структурного типу задля ідентифікації вимірів потенціалу стратегічних змін виробничо-економічних систем», 2014.</p>
<p>C. 46</p> <p>Досвід реалізації будь-яких стратегічних програм у ретроспективному періоді дозволяє стверджувати, що необхідно: а) розробити нові моделі інформаційного зростання домінант національної економіки з урахуванням загроз і ризиків сталому розвитку; б) обґрунтувати пріоритети у найбільш енерго- й ресурсоемних галузях. При цьому використання динамічної імітаційної моделі багатогалузевої економічної системи при реалізації технологій управління розвитком стратегічного потенціалу дозволить здійснити аналіз різноспрямованих аспектів реалізації виробничо-господарських процесів і процесів функціонування складних систем залежно від визнаних чи запропонованих до використання базових положень управління розбудовою інформаційної економіки в державі.</p> <p>Отже, нагальними завданнями є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснення раціонального поділу/перерозподілу ресурсів і резервів, які встановлюють пропорції у виробництві, суспільному відтворенні; – вирішення науково-прикладного завдання щодо оптимізації процесів реструктуризації стратегічного потенціалу до вигляду, що забезпечить випуск високотехнологічної продукції й енергоефективних технологій; – врахування найвагоміших факторів, що впливають на збалансованість функціонування національної економіки та результативність системи управління її цілеорієнтованим розвитком для здійснення об'єктивного оцінювання виникнення можливих ризиків та загроз; – обчислення масштабів розвиненості стратегічного потенціалу (а у його межах – інформаційного потенціалу) та його нарощення в контексті задоволення потреб суспільства загалом у кінцевому продукті в сучасних умовах обмеженості ресурсів для функціонування соціально-економічної системи; – охарактеризувати пріоритетні шляхи для забезпечення ефективного перетворення обмежених ресурсів у кінцевий продукт та прийняття і реалізації оптимальних управлінських рішень для досягнення стратегічних цілей розвитку промисловості та забезпечення достатнього рівня її економічної безпеки. 	<p>C. 128-129</p> <p>Досвід реалізації будь-яких стратегічних програм у ретроспективному періоді дозволяє стверджувати наступне: а) слід розробити нові моделі розвитку реального сектору національної економіки з урахуванням загроз і ризиків сталому розвитку; б) обґрунтувати пріоритети у найбільш енерго- й ресурсоемних галузях. при цьому використання динамічної імітаційної моделі багатогалузевої економічної системи при реалізації технологій управління розвитком промислового потенціалу (ПП) (при цьому, визнаємо, що функціонування складних економічних об'єктів управління) дозволить здійснити аналіз різноспрямованих аспектів реалізації виробничо-господарських процесів і процесів функціонування складних виробничо-економічних систем залежно від визнаних чи запропонованих до використання базових положень управління розвитком промислового потенціалу.</p> <p>Відтак, нагальним завданням є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснення раціонального поділу/ перерозподілу ресурсів і резервів, які встановлюють пропорції у виробництві; • вирішення науково-прикладного завдання щодо оптимізації процесів реструктуризації промислового потенціалу до вигляду, що забезпечить випуск високотехнологічної продукції й енергоефективності технологій; • врахування найвагоміших факторів, що впливають на збалансованість функціонування національної промисловості та результативність системи управління промисловим потенціалом для здійснення об'єктивної оцінки виникнення можливих ризиків та загроз промислому зростанню; • обчислення масштабів розвиненості промислового потенціалу (ПП) та його нарощення в контексті задоволення потреб суспільства, у цілому, у кінцевому продукті в сучасних умовах обмеженості ресурсів для функціонування соціально-економічної системи; • охарактеризувати пріоритетні шляхи для забезпечення ефективного перетворення обмежених ресурсів в кінцевий продукт та прийняття і реалізації оптимальних управлінських рішень для досягнення стратегічних цілей розвитку промисловості та забезпечення достатнього рівня її економічної безпеки (ЕБ).
<p>C. 47</p> <p>Результати досліджень, що представлені у наукових працях [1–4], дозволили встановити послідовність реалізації процедур із вирішення фундаментальних проблем забезпечення промислового зростання. Їх запропоновано вирішити, перш за все, за допомогою: 1) формування і раціонального використання стратегічного потенціалу (зокрема, таких його елементів: сировинно-ресурсного, виробничого, технічного, технологічного, інформаційного та інноваційного); 2) концентрації й залучення об'єктивного прикладного інструментарію реалізації державної економічної стратегії розвитку національної економіки в умовах ресурсних обмежень, який здатний вплинути на досягнення визначених цілей збалансованого інформаційного розвитку країни.</p> <p>Стратегічною метою забезпечення надійності функціонування національного господарства на засадах формування, нарощення і використання інформаційного</p>	<p>C. 129</p> <p>Зауважимо, що результати досліджень, представлені у наукових працях [1–4], дозволили встановити послідовність реалізації процедур із вирішення фундаментальних проблем забезпечення промислового зростання. Їх запропоновано розв'язати, перш за все, шляхом: 1) формування і раціонального використання промислового потенціалу (зокрема: сировинно-ресурсного, виробничого, технічного, технологічного та інноваційного); 2) концентрації й залучення об'єктивного прикладного інструментарію реалізації державної економічної стратегії розвитку національної промисловості, який здатний вплинути на досягнення визначених цілей збалансованого розвитку країни.</p> <p>Стратегічною метою промислового зростання на засадах формування, нарощення і використання потенціалу промисловості України має стати підвищення</p>

<p>потенціалу України має стати підвищення конкурентоспроможності реального сектору та економіки в цілому, а також входження України до кола економічно розвинених країн світу.</p>	<p>конкурентоспроможності реального сектору та економіки в цілому, а також входження України до кола економічно розвинених країн світу за рахунок створення сучасного, інтегрованого у світове виробництво інноваційно-інформаційного типу.</p>
<p>Що стосується функціонального складу компонент потенціалу системно-універсального функціонування, то ми підтримуємо думку розробника, яку деталізовано у науковій праці [1]. При цьому до зазначених компонентів стратегічного потенціалу слід включити (крім інтелектуального, організаційного, управлінського, наукового) ще й інформаційний, чи інформаційно-методичний, оскільки інноваційні процеси, перебуваючи у невинній динаміці, вимагатимуть застосування й адаптації до сучасних методів оцінювання та провадження виробничо-господарської діяльності поряд із ресурсно-функціональними програмно-цільовими засобами регулювання розвитку промислового виробництва</p>	<p>Що стосується функціонального складу компонент потенціалу системно-універсального функціонування, то автор підтримує думку розробників, яку деталізовано у науковій праці [1]. при цьому до зазначених компонентів промислового потенціалу слід включити (окрім інтелектуального, організаційного, управлінського, наукового) ще й інформаційно-методичний, оскільки інноваційні процеси, перебуваючи у невинній динаміці, вимагатимуть застосування і адаптації до сучасних методів оцінки та провадження виробничо-господарської діяльності поряд із ресурсно-функціональними програмно-цільовими засобами регулювання розвитку промислового виробництва.</p>
<p>Отже, нагальними завданнями є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) визначення сутності та змісту багатокомпонентної системи – стратегічний потенціал; 2) удосконалення структури стратегічного потенціалу; 3) застосування комплексного методичного підходу до визначення складу та ієрархії його елементів, що уможливить прийняття оптимізаційних управлінських рішень щодо визначених пріоритетів розвитку стратегічного потенціалу. При цьому зазначене вище може забезпечити результативність упроваджені економічної політики, що буде спрямована на забезпечення зростання промислового й суспільного виробництва, нарощення ВВП і належної фінансової стабільності. <p>Серед ресурсів нагромадження потенційного ВВП є чинники нарощення і валового регіонального продукту, з яких можна виділити такі: а) трудовий потенціал (а саме: кількість і якість трудових ресурсів); б) ресурсно-сировинний потенціал (кількість і якість природних ресурсів); в) виробничий потенціал (обсяг та продуктивність основного капіталу); г) науково-технічний та інноваційний потенціал (науково-технічний та інноваційний рівень виробництва); д) управлінський капітал (рівень результативності використання технологій менеджменту на всіх рівнях управління); е) рівень сукупного попиту (спроможність до споживання) тощо.</p> <p>Об'єктивним є те, що прогнозно-аналітична оцінка промислового потенціалу повинна ґрунтуватись на об'єктивній системі вихідних показників-індикаторів. Однак на сьогодні існує думка [5], що типовий для національної економіки рівень розриву фактичного ВВП у відсотках до потенційного ВВП може фіксувати параметри агрегованої оцінки ефективності використання як різного роду ресурсів, резервів і можливостей видів економічної діяльності, так і стратегічного потенціалу в цілому та інформаційного зокрема (а також означає можливість їхнього неповного освоєння). Оскільки головною перешкодою на шляху формування достатніх масштабів стратегічного потенціалу держави є функціонування недієвої системи управління розбудовою інформаційної економіки та неадекватність використовуваних нині корегуючих механізмів, то у зв'язку з цим вважаємо за доцільне визнати нагальну необхідність формалізації певних регуляторів і важелів впливу, які, на нашу думку, можуть забезпечити достатній рівень розвиненості стратегічного потенціалу України (табл. 1).</p>	<p>Таким чином, нагальним завданням даного дослідження є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) визначення сутності та змісту багатокомпонентної системи – промисловий потенціал; 2) удосконалення структури промислового потенціалу; 3) застосування комплексного методичного підходу до визначення складу та ієрархії його елементів, що уможливить прийняття оптимізаційних управлінських рішень щодо визначених пріоритетів розвитку промислового потенціалу. При цьому зазначене вище може забезпечити результативність проваджені у промисловості політики, що буде спрямована на забезпечення зростання промислового виробництва, нарощення ВВП і належної фінансової стабільності. Оскільки серед ресурсів нагромадження потенційного валового регіонального продукту (ВРП) можна виділити наступні: а) трудовий потенціал (а саме, кількість і якість трудових ресурсів); б) ресурсно-сировинний потенціал (кількість і якість природних ресурсів); в) виробничий потенціал (обсяг та продуктивність основного капіталу); г) науково-технічний та інноваційний (науково-технічний та інноваційний рівень виробництва) потенціал; д) управлінський капітал (рівень результативності використання технологій менеджменту на всіх рівнях управління); ж) рівень сукупного попиту (спроможність до споживання) тощо. <p>Об'єктивним є зазначити, що прогнозно-аналітична оцінка промислового потенціалу повинна базуватись на об'єктивній системі вихідних показників-індикаторів. Однак існує думка [5], що типовий для національної економіки рівень розриву фактичного ВВП у відсотках до потенційного ВВП може фіксувати параметри агрегованої оцінки ефективності використання як різного роду ресурсів, резервів і можливостей видів економічної діяльності, так і ПП у цілому (а також означає можливість їхнього неповного освоєння). Оскільки головною перешкодою на шляху формування ПП держави є функціонування недієвої системи управління реальним сектором економіки та неадекватність використовуваних механізмів, то, у цьому зв'язку, вважаємо за доцільне визнати нагальну необхідність формалізації певних регуляторів і важелів впливу, які, на нашу думку, можуть забезпечити достатній рівень розвиненості ПП України. Їх згруповано автором у таблиці 1</p>
<p>С. 49</p> <p>На нашу думку, доцільним є ускладнення дефініційного визначення поняття «стратегічний потенціал» за рахунок введення до його складу таких потенціалів: потенціалу</p>	<p>С. 129</p> <p>Також, на думку автора статті, доцільним є ускладнення дефініційного визначення поняття «промисловий потенціал» (ПП) за рахунок введення до його складу наступних</p>

структурних змін та інформаційно-методичного потенціалу [6] – з метою активізації процесів у площині формування економіки інформаційного типу.

Зазначене обумовлює необхідність розроблення відповідного складу підмеханізмів управління розвитком стратегічного потенціалу, що уможливить здійснення технологій управління стратегічним потенціалом і, відповідно, обчислення параметрів його розвитку за використання детермінант інформаційного потенціалу.

С. 49

При цьому інкорпорація до багаторівневого складу стратегічного потенціалу специфічної групи субпотенціалів (елементарних потенціалів різної природи) дозволить надалі врахувати синергетичний, соціально-етичний, ієрархічно-функціональний та системно-функціональний ефекти від їхнього задіяння в контексті подальшого вирішення завдань дослідження для побудови інноваційної системи управління формуванням у державі економіки інформаційного типу в умовах ресурсних обмежень. Зауважимо, що до складу основних елементів останніх незалученим залишився ще й такий дієвий прикладний інструментарій, як процедури щодо:

а) впровадження й перманентного вдосконалення методів кількісно-якісного аналізу наявного стратегічного потенціалу та оцінювання ефективності їхнього використання в умовах ресурсних обмежень;

б) розроблення концепції управління формуванням, нарощенням та раціональним використанням стратегічного й інформаційного потенціалу для забезпечення трансформації національної економічної системи зі специфічними ознаками високої інформаційності;

в) формування інформаційно-методичного забезпечення для побудови об'єктивного соціально-економічного прогнозу (варіативного та інваріантного);

г) впровадження інструментарію стратегічного планування, системного моніторингу й оцінювання наслідків їхнього освоєння (мається на увазі найвагоміших регресорів впливу – тобто компонент стратегічного потенціалу, які забезпечують на цьому етапі розвитку національної економіки збалансованість функціонування економіки).

У цьому зв'язку доцільним вбачається здійснити формалізацію модельних вирішень структурного типу, що відтворюватимуть об'єктивні зміни, які відбуваються в межах самого стратегічного та інформаційного потенціалів. Розвиток останнього суттєво залежить від трансформацій, які відбуваються у можливостях, ресурсах і резервах, акумульованих відповідно в інноваційному, технологічному, інформаційно-методичному потенціалах, а також у межах масштабів потенціалу структурних змін.

Таким чином, вважаємо, що за результатами проведеного дослідження та обчислень на основі комплексу модельних рішень, які репрезентують масштаби зрушень у межах інформаційного потенціалу (до яких включаються: інноваційний потенціал, потенціал структурних змін у межах виробничо-економічних систем, технологічний потенціал і похідна – інформаційно-методичний потенціал), можна провести групування параметрів розвитку інформаційної економіки за використання узагальненого інтегрального показника масштабів розвиненості інформаційного потенціалу держави.

Поряд із наведеним вище зазначимо, що структурна та галузева перебудова національної економіки ймовірно стає лише у разі об'єктивного оцінювання масштабів

елементарних потенціалів (зі складу стратегічного потенціалу держави, які, наразі, є надзвичайно актуальними для розвитку на сучасному історичному етапі промислового зростання). А саме: потенціалу структурних змін, технологічного, інноваційного та інформаційно-методичного потенціалів [6].

Зазначене і обумовлює необхідність розробки відповідного складу підмеханізмів управління розвитком промислового потенціалу, що уможливить здійснення результативності технологій управління ПП і, відповідно, обчислення параметрів його розвитку.

С. 130

При цьому інкорпорація до багаторівневого складу ПП зазначеної групи субпотенціалів (елементарних потенціалів різної природи) дозволить надалі врахувати синергетичний, соціально-етичний, ієрархічно-функціональний ефекти від їхнього задіяння в контексті подальшого розв'язання завдань дослідження задля побудови інноваційної системи управління формуванням, нарощенням і використанням промислового потенціалу. Зауважимо, що до складу основних елементів останніх незалученим залишився ще й такий дієвий прикладний інструментарій, як процедури щодо:

а) впровадження й перманентного удосконалення методів кількісно-якісного аналізу наявного промислового потенціалу та оцінювання ефективності його використання в умовах ресурсних обмежень;

б) розроблення концепції управління формуванням, нарощенням та раціональним використанням промислового потенціалу для забезпечення високого рівня економічної безпеки України;

в) формування інформаційно-методичного забезпечення задля побудови об'єктивного соціально-економічного прогнозу (варіативного);

г) впровадження інструментарію стратегічного планування, системного моніторингу й оцінювання наслідків їхнього освоєння (мається на увазі, найвагоміших регресорів – тобто, компонент промислового потенціалу, які забезпечують на даному етапі розвитку національної економіки збалансованість функціонування реального сектору).

У цьому зв'язку, доцільним вбачається надалі у дослідженні здійснити формалізацію модельних вирішень структурного типу, які відтворюватимуть об'єктивні зміни, що відбуваються в межах самого промислового потенціалу. Розвиток останнього цілком залежить від трансформацій, які відбуваються у можливостях, ресурсах і резервах, акумульованих у: інноваційному, технологічному, інформаційно-методичному потенціалах, а також в межах потенціалу структурних змін.

Таким чином, вважаємо, що за результатами обчислень на основі комплексу модельних рішень (до яких включаються: інноваційний потенціал, потенціал структурних змін в межах виробничо-економічних систем, технологічний потенціал, інформаційно-методичний потенціал) можна провести групування промислового виробництва за використання узагальненого інтегрального показника масштабів розвиненості його потенціалу.

Поряд із наведеним вище зазначимо, що структурна та галузева перебудова національної промисловості ймовірно стає лише у разі об'єктивної оцінки масштабів розвиненості

розвиненості її інформаційного потенціалу. Остання повинна враховувати і темпи зростання в межах національного господарства: наукоємних та енергоефективних технологій; пріоритетний розвиток мікроелектроніки, телекомунікаційного бізнесу, комп'ютеризації; реструктуризацію в межах хімічної промисловості, біотехнології тощо.

Відповідно до цього слід звернути увагу і на провадження реінжинірингу системи управління розвитком стратегічного потенціалу – у широкому розумінні слід розглядати як всезагальну форму розвитку соціально-економічної системи країни, пов'язану з його еволюцією та перетвореннями, постійними переходами від стійкого до нестійкого стану, і навпаки. У вузькому розумінні – це нагальність врахування внутрішньої складової еволюційного процесу інформатизації, що пов'язана з порушенням рівноваги в межах організаційної та комунікаційної структур управління та поступовості на шляху оновлення системи у ході стрибкоподібних якісних перетворень.

Оскільки процес трансформації, на наш погляд, полягає у зміні компонент, параметрів, пропорцій та зв'язків у системі управління розбудовою інформаційної економіки у процесі переходу до нового якісного стану під впливом зовнішнього середовища, то слід розглянути і можливість використання методу декомпозиції (табл. 2) для формалізації концептуально-аналітичної моделі реструктуризації системи державного управління економікою в контексті побудови нової якості її архітектури з відповідним складом системно-універсальних механізмів.

С. 51

Трансформаційний процес національної економіки до інформаційного типу має динамічну природу, яка є процесом та результатом, що приводить до аналізу процесу зміни економічної системи з оцінювання її якісного стану.

Це оцінювання системи управління розвитком стратегічного потенціалу здійснюється, передусім, з метою примноження масштабів потенціалу структурних змін та забезпечення надійності функціонування національного господарства, що можна формалізувати лише у разі розроблення і запровадження у практику трьохетапної аналітичної моделі цільової реструктуризації загальної системи управління розвитком складних економічних систем (табл. 2), використання якої дозволяє отримати (при повному освоєнні стратегічного потенціалу) синергетичний ефект щодо стимулювання процесів із загальноекономічного прискорення – концептуально-аналітична модель вигляду (1)

Отже, процес трансформації стратегічного потенціалу України, на нашу думку, ґрунтується на основних принципах об'єктно-орієнтованого проектування (інкапсуляції, наслідування та поліморфізму), які надають об'єктам як компонентам складної системи, що проектується, нових якостей за рахунок нарощення й раціоналізації використання інформаційного потенціалу та потенціалу структурних змін. За допомогою механізмів наслідування – елементи підсистеми управління трансформацією стратегічного потенціалу можуть наслідувати характеристики більш простих та загальних елементів системи управління з більш інформативними можливостями. До наведеного вище зазначимо: поліформізм, як складова об'єктно-орієнтованого підходу в межах системи управління, дозволяє прикладному інструментарію управління плануванням, прогнозуванням, контролюванням та розвитком стратегічного потенціалу легше адаптуватися до використання у різних ситуаціях, що, у свою чергу, дає можливість використовувати ті самі методи процесного управління, єдиний критерій та

її потенціалу. Остання повинна враховувати і темпи зростання в межах реального сектору економіки: наукоємних та енерго-ефективних технологій; пріоритетний розвиток мікроелектроніки, телекомунікаційного бізнесу, комп'ютеризації; реструктуризацію в межах хімічної промисловості, біотехнології тощо.

У відповідності з цим, слід звернути увагу і на провадження реінжинірингу системи управління розвитком промислового потенціалу. У широкому розумінні слід розглядати як всезагальну форму розвитку стан соціально-економічної системи країни, пов'язану з його еволюцією та перетвореннями, постійними переходами від стійкого до нестійкого стану і навпаки. А у вузькому – це нагальність врахування внутрішньої складової еволюційного процесу, що пов'язана з порушенням рівноваги в межах організаційної структури управління промисловим виробництвом та поступовості на шляху оновлення системи у ході стрибкоподібних якісних перетворень.

Оскільки процес трансформації, на нашу думку, полягає у зміні компонент, параметрів, пропорцій та зв'язків у системі управління розвитком промислового потенціалу у процесі переходу до нового якісного стану під впливом зовнішнього середовища, то слід розглянути і можливість використання методу декомпозиції (табл. 2) задля формалізації аналітичної моделі реструктуризації системи управління розвитком промислового потенціалу в контексті побудови нової якості системи з відповідним складом механізмів.

С. 130

Поряд із зазначеним у статті вище, слід визнати об'єктивним наступне твердження: трансформаційний процес має динамічну природу, яка виступає як процес та результат, що призводить до аналізу процесу зміни економічної системи з оцінкою її якісного стану.

Ця оцінка системи ПП здійснюється перш за все для примноження масштабів потенціалу промислового зростання та забезпечення економічної безпеки в Україні, що можна формалізувати лише у разі розроблення і запровадження у практику трьохетапної аналітичної моделі цільової реструктуризації загальної системи управління розвитком промислового потенціалу виробничо-економічних систем (табл. 2), використання якої дозволяє отримати (при повному освоєнні промислового потенціалу) синергетичний ефект щодо стимулювання процесів із загальноекономічного прискорення – концептуально-аналітична модель вигляду (1).

Таким чином, процес трансформації промислового потенціалу України, на нашу думку, базується на основних принципах об'єктно-орієнтованого проектування (інкапсуляції, наслідування та поліморфізму), які надають об'єктам як компонентам системи, що проектується, нові якості. Наприклад, застосування принципу інкапсуляції дозволяє суттєво підвищити надійність функціонування як окремих компонентів системи управління розвитком промислового потенціалу, так і всієї системи в цілому. За допомогою механізмів наслідування елементи підсистеми управління трансформацією промислового потенціалу можуть наслідувати характеристики більш простих та загальних елементів системи управління розвитком промислового потенціалу. До наведеного вище зазначимо таке: поліформізм як складова об'єктно-орієнтованого підходу в системі стратегічного управління дає можливість механізму управління плануванням, прогнозуванням, контролюванням розвитком промислового потенціалу легше адаптуватися до

<p>побудовану за його використання узагальнену модель структурного типу.</p>	<p>використання в різних ситуаціях, що, в свою чергу, дає можливість у різних ситуаціях використовувати одні і ті самі методи управління.</p>
--	---